

Udenforstaaende at have nogen Forestilling om, hvor stort Arbeidet bliver, og om det kan udføres for den Løn, her er foreslaaet. Det forekommer mig, at det ikke er uden al Bægt, at det er Mænd, som i Forveien ere i Embede; og som maa betragte dette som et Bierhverv; det tyder paa, at det dog er en rimelig Lønning for det Arbeide, der bliver at udføre.

Matzen: Den ærede sidste Taler udtalte det Haab, at der maatte kunne opnaas Enighed om dette Lovforslags Gennemførelse. Det er et Haab, som jeg for mit Bedkommende ogsaa deler, idet det jo i det Hele taget er et Lovforslag, hvortil forhaabentlig Alle ville kunne slutte sig, naar det faar de Ændringer, der maatte være nødvendige. Jeg finder ikke Anledning til at udtale videre, end at, naar Lovforslaget er forelagt her, maa der ogsaa være Anledning for Hvertalset til at fremkomme med Udtalelser med Hensyn til det. Jeg vil da kun sige, at det forekommer mig, at man kun kan være tilfreds med det Blit, man ved dette Lovforslag faar paa Administrationen af den paagjældende Institution. For det Første faar man det Indtryk, at denne Institution er sthyret paa en overmaade solid og forvarlig Maade, at Beregningerne ere trufne saaledes, at vi ikke ere udsatte for at faae en Misere, der vilde være til Skade ikke blot for Interessenterne, men ogsaa eventuelt for det Offentlige. Det er altsaa et Udtryk af Paassjønelse for Administrationen af den paagjældende Anstalt, jeg mener, der kan være Anledning til at medgive dette Lovforslag. Men paa den anden Side — jo solidere Anstalten er, jo mere den sørger for, at Beregningerne ere forsvarlige, og at den er i Stand til at opfylde sine Forpligtelser, desto mere faae ogsaa de, der for at faae denne Sikkerhed, maa yde Mere, end der strengt taget er nødvendigt, et billigt Krav paa eventuel Godtgjørelse for, hvad de have betalt mere end nødvendigt. Det er et Billighedshensyn, der er fyldestgjort ved denne Lov; og det sker Fyldest paa en Maade, der er saa forsvarlig og saa hensynsfuld i enhver Retning, at det forekommer mig, at der ingen Grund er til i nogen Henseende at rejse Anker over Beregningerne, at der ingen Grund er til at sige, at Anstaltens Interessenter faae Mere, end de skulde have, at de berige sig paa Andres Beføstning, eller at der er andre Institutioner, der have mere berettiget Krav paa de Beløb, der her er Tale om. Det forekommer mig, at disse to Principer, Billigheden og Soliditeten, begge ere varetagne ved dette Forslag; paa det Punkt er man jo ogsaa heldigvis

bleven enig. Tilbage staar jo kun et Par Stridspunkter, dels med Hensyn til Honorarerne i § 15, og dels Bestemmelsen i § 19. Hvis jeg maa gjøre en Bemærkning om Bestemmelsen i § 15, saa vil jeg sige, at det ærede Finantsministerium har en vis Øyst til at gaa Domstolene forbi og helst vil have Afgjørelserne truffne paa en anden og bekvemmere Maade, og denne Øyst er fra tidligere Tid delt af det høie Folkething. Derfor have vi faaet Bestemmelser af denne Art ind i Lovforslaget. Jeg for mit Bedkommende tilstaar nu, at jeg ikke sympathiserer med denne Tendens; jeg holder mere af, at Spørgsmaalet om Rettigheder kan bringes for Domstolene og der finde Afgjørelse paa normal Maade, og det Høieste, der kan være Spørgsmaal om, er, forekommer det mig, at naar begge Parter finde sig tjente dermed, de da kunne enes om at afgjøre det paa en nemmere og bekvemmere Maade. Jeg ser egentlig ikke, hvorfor ikke den Slags Rettigheder skulde kunne bringes for Domstolene lige saavel i dette Tilfælde, som ellers, naar de overhovedet kunne det. Det er kun denne almindelige Bemærkning, jeg vil gjøre.

Det subsidiaere Spørgsmaal om Honorar er Noget, jeg ikke skal indlade mig paa; men jeg vil kun udtale den mindre Grad af Sympathi, jeg nærer for Bestemmelsen overhovedet. Hvad angaar Bestemmelsen i § 19, da forekommer det mig, at den for det Første er en saadan, som ikke i og for sig har nogen naturlig Sammenhæng med Lovforslagets øvrige Indhold, og dernæst kan jeg heller ikke se, at den vil være ønskelig og gavnlig for den paagjældende Anstalt eller for de Interessenter, den angaar. Den ærede sidste Taler fremhævede jo allerede, hvorledes der var Afstillige, den kunde komme til at staa i Stedet for at gavne, og gav Anvisning paa, hvorledes den kunde ændres, for at der kunde raades Bød derpaa. Jeg derimod tror, at den simpleste Maade at undgaa dette paa vilde være den, at fjerne Bestemmelsen og slet ikke fashætte Noget angaaende den i Forslagets § 19 nævnte Rente.

Finantsministeren (Estrup): Det ærede Medlem fra 11te Kred. (Th. Nielsen), tror jeg det er, har ganske Ret i den Bemærkning, han fremkom med, at Loben af 18de Juli 1870 egentlig ikke peger i Retning af Bonus. Nei, det Loben af 1870 har for sig, er passende Tarifforandringer, efterhaanden som Forudsætningen for den første Tarif ikke mere er til Stede. Men jeg kan ikke nægte, at det forekommer mig, at dette andet System, det, som har fremkaldt det nu foreliggende Lovforslag, og som